

POLA prezidentas G.Žižys: darbo turėsiu ilgam

Prie Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacijos (POLA) vairo stojęs 77 metų Gediminas Žižys sako, jog darbo onkologijos srityje yra daug ir ilgam. „Jei pažiūrėtume į statistinius skaičius, kaip atrodo europiniame kontekste, – esame paskutinėse vietose“, – liūdnai konstatuoja pašnekovas.

Lietuvos SVEIKATA

INTERVIU

- Dabartiniai valdantieji akcentuoja, kiek daug nuveikta sergančiųjų onkologinėmis ligomis labui: jiems esant valdžioje esą kompensuojama daug inovatyvių vaistų. Pritariate?

- Tokius pasisakymus vertinu kaip deklaraciją. Jeigu pažiūrėtume į statistinius skaičius, kaip atrodo europiniame kontekste, – esame paskutinėse vietose. O dar blogiau tai, kad valdžia neakcentuoja, ko jie nepadarė ir ką privalėtų padaryti. Turbūt ir valdžia, ir visi, kurie šiek tiek domisi sveikatos politika, žino, kad pirmą kartą yra priimtas Europos Komisijos ir Europos Parlamento kovos su vėžiu planas, kurio patvirtinimas – istorinis įvykis. Jokia kita liga nėra turėjusi atskiro politinio plano Europos mastu. Tačiau pastarojo nuostatos nėra perkeltos į mūsų nacionalinį sveikatos politikos lauką, kuriant nacionalinę kovos su vėžiu strategiją, veiksmus ir priemones. Pas mus nuo 2014-ųjų sudaryta pro-

nieciami reikalinga pagalba. Tik norėčiau sužinoti, kada rezervas bus atkurtas. Tegul pasako tiksliai datą! Pinigų atras, kadangi pagalba Ukrainai bus iš dalies kompensuojama iš europinių pinigų. Reiktų ypač žiūrėti į onkologinę sritį, išskirti atskira eilute, ar mes turėsime vaistų

imami sprendimai be normalių studijų, kuomet ne mažiau kaip pusė studijų dalyvių turėtų būti užsienio specialistai, idant išvengtume įprasto interesų konflikto. Reformos vykdytojų interesai yra grynai politiniai, o ne socialiniai, esą kad geriau būtų pacientams. Kas įrodys, kad pacien-

Asmeniškai susitiksiu ir su dabartiniu sveikatos apsaugos ministru, ir su ankstesniu bei dar keliais buvusiais ministrais. Man jie visi yra įdomūs: kaip jie jaučiasi palikę ministeriją? Kas jų galvose dabar, kaip jie žiūrėjo tada į onkologiją ir kaip žiūri šiandien? Kai jie nebebūna mi-

“ Nacionalinis vėžio institutas atsidūrė politinių interesų lauke. Norima sujungti du uabus. Kur nepriklausoma studija? Ar galime turėti nepriklausomus ekspertus Lietuvoje? Ne, negalime. Nėra nepriklausomų ekspertų, mes visi esame broliai, pusbroliai, švogeriai.

grama, kuri vis nukeliama į kitus metus, pasiteisinant kovido atmainomis, dabar, ko gero, pradėsime teisintis karo įvykiais Ukrainoje, ir vėl nieko nedarysime dešimtmečiais. Europos kovos su vėžiu planas valstybes ne tik skatina aktyviai įsitraukti į jo veiklas, bet ir skirti tam tikrą valstybinį dėmesį minėtos programos vykdymo finansavimui, pritraukiant į šią veiklą ne tik finansavimo įrankius, bet ir visuomenines organizacijas. POLA taip pat aktyviai įsijungtų, bet kad neturime, prie ko jungtis.

- Ko jūs tikėtės pasiekti per trejų metų kadenciją?

- Mano trejų metų planas – kad būtų bent suvokta ir pradėtas skirti prioritetinis dėmesys onkologijos sričiai, kadangi sergamumas šiomis ligomis pasaulyje auga. Norėčiau, kad politikai suvoktų situacijos rimtumą ir bent jau atsirasitų sprendimai, kurie parodytų, jog Vyriausybei iš tikrųjų rūpi pacientai. Na, o mes pasistengsime jiems padėti bendromis jėgomis.

Šiai Vyriausybei nepasisėkė, kadangi jie „papuolė“ ant pandemijos bei karo Ukrainoje ir, gaila, negalėjo atskleisti savo potencialo visa apimtimi. Net sveikatos sistemos rezerviniai vaistai, įvairios sveikatos srities priemonės yra išsiųstos į Ukrainą. Žinoma, tai yra gerai, ukrai-

Dosjė:

• Gediminas Žižys – vienas POLA steigėjų, 2012-2019 ėjęs POLA viceprezidento pareigas, iki 2016 m. – Lietuvos sergančiųjų prostatos vėžiu draugijos prezidentas. ●

onkologiniams pacientams gydyti, ar nenutrūks logistikos grandinė? To aš nežinau, visko gali būti...

Be to, reikia stipriai mažinti atskirtį regionuose. Kaip tik POLA viceprezidente tapo žinoma šalyje moteris, turinti gerą įdirbį regionų politikos srityje. Šiandien atskirties mažinimas regionuose yra viena aktualiausių problemų.

- Atskirtį regionuose turbūt dar labiau pagilins šiuo metu buldozėriu stumiami sveikatos įstaigų tinklo pertvarka...

- Dar neaišku, kaip ir kada pasiteisins sveikatos reformos, nes jos vykdomos remiantis politiniais interesais. Jie efektyvumą grindžia tuo, kad sujungsime dvi ligonines, sumažinsime direktorių skaičius ir jau pagerės reikalai sveikatos srityje. Nieko panašaus! Tai yra mechaniniai veiksmai, nepagrįsti moksliniu pagrindu. Nėra padarytos studijos, nėra pateiktos kaštų ir naudos analizės. Lietuvos sveikatos sistemoje pri-

tui tikrai bus geriau, kad jis sulauks kokybiškesnių paslaugų du ar tris kartus greičiau negu dabar? Dabar gi jeigu viena ligoninė turi nusipirkusi kokį nors modernų prietaisą, o kita jo neturi, pasinaudoti pastarojo galimybėmis į kitą ligoninę nusiųstas žmogus jau nebegali, kadangi čia jau yra visai kitas ūkis. Tai – „gyvulių ūkis“, kitaip jo ir nepavadinsi, nes dažnas ligoninės direktorius save laiko ne valstybinės, o nuosavos uždarnosios akcinės bendrovės vadovu.

- Kaip vertinate siekius reformuoti Nacionalinį vėžio institutą?

- Nacionalinis vėžio institutas atsidūrė politinių interesų lauke. Norima sujungti du uabus. Kur nepriklausoma studija? Ar galime turėti nepriklausomus ekspertus Lietuvoje? Ne, negalime. Nėra nepriklausomų ekspertų, mes visi esame broliai, pusbroliai, švogeriai. Krašte, kuriame tik du su puse milijono gyventojų, kur yra tik keturios ligoninės, šiek tiek panašios į ligonines, visi turi interesų.

- Kadangi gyvenate Druskininkuose, ar esate nusiteikęs dažnai važinėti į sostinę? O gal prioritetą teiksite nuotoliniui bendravimui?

- Aišku, reikės važinėti. Nesiruošiu nuotoliniu būdu bendrauti su Seimo Sveikatos reikalų komitetu.

nistras, kartais pasikeičia jų požiūriai ir interesai. Pamenate, kaip vienu metu buvo pakylėjimas onkologijos srityje, kuomet vėžiu susirgo vienas valstybės vadovų? Jis priėmė POLA atstovus pas save kabinete, ir kalbėjosi su jais, ir daug prižadėjo. Deja, nepadarė. Aišku, duok Dieve, jiems visiems sveikatos!

Beje, Seime prieš penkerius metus vykusiai konferencijai medikų ir pacientų bendravimo klausimais, paruošiau pranešimą ir vienas mano siūlymų, kaip būtų galima pagerinti priemonumą pas gydytojus bei sumažinti pacientų srautus, – įvesti nuotolinį bendravimą su pacientais. Žinote, kokia buvo replika iš prezidiumo sėdinčiųjų – ten sėdėjo ir tuometinis sveikatos apsaugos ministras, ir buvusi Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkė Agnė Širinskienė? Jie replikavo: „Gedimainai, nenusikalbėkite!“

Jeigu tuo metu nors vienas kitaip būtų žiūrėjęs į medicinos vadybą, eiles gydymo įstaigose būtų galima sumažinti. Šiandien net bendravimas per atstumą tarp gydytojo ir paciento, išskyrus recepto išrašymą, nėra reglamentuotas. Stengsiuosi dirbti, kiek leis jėgos, darbas prasmingas, o darbo onkologijos srityje yra daug ir ilgam. ●

KALBINO DEIMANTĖ GRUODĖ

TVINKSNIS

SIUNTA

Lietuva siunčia 15,4 tūkst. atropino ampulių Ukrainos kariams gydyti, penktadienį pranešė Sveikatos apsaugos ministerija (SAM).

„Iš Ukrainos gavus informacijos apie šių vaistų poreikį, SAM ir Ekstremalių sveikatai situacijų centras organizavo skubų humanitarinės pagalbos siuntos, surinktos privačios paramos pagrindu, paruošimą, o jos nugabeni-mu rūpinasi Susisiekimo ministerija“, – nurodoma pranešime.

Tai – ne pirmoji humanitarinės pagalbos siunta Ukrainai.

Kovo pradžioje SAM į Ukrainą išsiuntė beveik 4 mln. eurų vertės tarptautinės pagalbos siuntą. ●

KOMITETAS

Sveikatos apsaugos ministras Arūnas Dulkytis patvirtino naujos sudėties Nacionalinės slaugos politikos 2016–2025 metų gairių įgyvendinimo priežiūros komitetą.

Į naujai patvirtinto Komiteto sudėtį įtraukti daugiaprofilinių ligoninių slaugytojų atstovai, slaugytojus vienijančių nevyriausybinė organizacijų ir slaugytojus rengiančių aukštojo mokslo institucijų – universitetų ir kolegijų – deleguojami asmenys.

Ministro A. Dulkyto teigimu, slaugytojų vaidmuo sveikatos priežiūros procesuose tampa itin reikšmingas, visuomenė pagrįstai vis labiau linkusi pasitikėti slaugytojų kompetencijomis, todėl dėmesys slaugos bendruomenei, jos augimui, tobulėjimui ir vieningam balsui yra būtinas. ●

PRANEŠIMAI

Pirmąjį šių metų ketvirtį Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (VVKT) gavo 1151 pranešimą apie nepageidaujamas reakcijas į COVID-19 skiepus, nuo vakcinacijos pradžios gauti beveik 8 tūkst. pranešimų.

„Kalbant apie šių metų pirmąjį ketvirtį, gautas 1151 pranešimas apie nepageidaujamas reakcijas į COVID-19 vakciną“, – antradienį spaudos konferencijoje pranešė VVKT vadovas Gytis Andrulionis.

Anot jo, didžioji dauguma, t.y. 933 pranešimai gauti po vakcinacijos „Comirnaty“ vakcina, 82 – po skiepu „Vaxzevria“, 68 – „Spikevax“, 64 – po „Janssen“. Po vakcinacijos „Nuvaxovid“ preparatu gautas vienas pranešimas. ●

PRIEGLOBSTIS

Prasidėjus karo veiksams Ukrainoje, į Lietuvą jau atvyko beveik 18 tūkst. vaikų iš Ukrainos, per 1,1 tūkst. iš jų – nelydimi nepilnamečiai ar perkelti iš Ukrainos vaikų globos įstaigų. Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Monika Navickienė su Ukrainos socialinės politikos ministre Maryna Lazebna Ukrainoje pasirašė dvišalį susitarimą dėl bendradarbiavimo užtikrinant vaikų apsaugą per karą Ukrainoje. Lietuva – pirmoji šalis, pasirašiusi dvišalį ministerijų susitarimą dėl bendradarbiavimo vaikų globos (rūpybos) srityje.

Lietuva ir Ukraina susitarė bendradarbiauti užtikrinant iš Ukrainos atvykusių be tėvų globos likusių vaikų teises, jų tinkamą atstovavimą, geriausių interesų užtikrinimą. ●